

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

IAO0416C

Verslag IAO COVID-19

Donderdag 16 april 2020, 10.00u

Departementaal vertrouwelijk

NCTV

Agenda

1. Opening
2. Algemeen beeld
3. Thema Maximaal controleren (VWS)
4. Thema Continuïteit vitale processen en samenleving (NCTV)
5. Thema Zorg voor kwetsbare personen (VWS)
6. Thema Financieel-economisch (EZK)
7. Thema Caribisch gebied (BZK)
8. Internationaal
9. Parlementair
10. Communicatie
11. Actiepunten
12. Rondvraag en sluiting

2. Algemeen beeld - duiding

Zie S&D 16-4

Groeiend besef van een nieuwe realiteit in een negatieve economische en maatschappelijke context in relatie tot werkeloosheid, economische krimp, “grote dilemma’s” rondom verdeling van schaarse ruimte.

Risico op maatschappelijk onrust door toenemende perceptie van ongelijkheid, onder andere rond beschermingsmiddelen, financiële steun, werkeloosheid.

Continue druk op geloofwaardigheid van overheid, experts en maatregelen in relatie tot mondkapjes, verlichte regimes in het buitenland en verschillen in de EU.

Omgevingsanalyse (1)

- Het Outbreak Management Team verwacht in zijn nieuwste rapport dat de druk op de IC-bezetting eind april aanzienlijk is verlaagd: 1200 bedden bezet op een capaciteit van 2400. Een lagere IC-bezetting is volgens de media een randvoorwaarde voor stapsgewijze normalisering van het maatschappelijke verkeer.
- Gemeenten vrezen de gevolgen van de coronacrisis voor de eigen financiën: het aantal bijstandsaanvragen is verdrievoudigd en honderdduizenden zzp'ers vragen steun aan. Rijkssteun voor zzp'ers is eindig en daarna stromen veel zzp'ers door naar de bijstand. Gemeenten hebben daar geen geld voor, want ook hun inkomsten uit toeristenbelasting en parkeergeld zijn sterk afgenomen. SZW en de gemeenten zijn hierover in gesprek.
- Een kwart van de kleine bedrijven (tot tien werknemers) heeft al financiële problemen, zo blijkt uit een KvK-peiling. Horeca, detailhandel, cultuur en sport zijn het hardst geraakt. 40% verwacht volgende maand de vaste lasten niet te kunnen betalen.

Omgevingsanalyse (2)

- Het UWV meldt voor maart een sterke stijging van het aantal WW-uitkeringen. Volgens het CBS blijft de werkloosheid echter op het record-lage niveau van 2,9% hangen. Dat komt omdat veel mensen thuis zitten met doorbetaling van salaris en dus niet werkloos zijn.
- De Onderwijsraad adviseert om de zomervakantie in te korten en het schooljaar eerder te laten beginnen als scholen ook na de meivakantie dicht blijven. Ook moet duidelijkheid komen over de ruimte voor scholen om kinderen in onveilige situaties op te vangen.

4. Maximaal controleren (VWS) (1)

PBM buiten de zorg (toelichting IenW n.a.v. ICCb wo 15-04)

- zorgen over PBM's voor afvalsector en rioolsector, nog 2 weken voorraad.
- IenW maakt scherper waarom dit acuut is en sluit aan bij overleg vanmiddag. Thema komt niet terug in een verdringingsreeks.

Update t.a.v. vliegverboden

- procesupdate wordt in de notitie beschreven; er wordt gewerkt aan een nieuwe aanwijzing. Contact met o.a. VR's, Kmar, schiphol, IenW en VWS over operationalisering.
- IenW: nog afstemming met VR's over centraliseren van de hoog risico vluchten (term nader bezien).
- Aandacht voor de afstemming op de middel/ langere termijn. Als het aantal vluchten weer toeneemt, is er weinig ruimte om te improviseren
- Voor nu operationaliseren, over 2 weken thema terug op de agenda

5. Continuïteit vitale processen en samenleving (NCTV)

Opmerkingen nav sheets "Eerste beeld mogelijke aanpassingen maatregelenpakket" (1)

- Denk vooral in kansen, zodat OMT kan doorrekenen wat effecten zijn
- VNG is aangehaakt in dit proces.

- 11.1
10.2g
- Oproep tot scherpere in de protocollen voor Onderwijs, om adviezen OMT mee te nemen en te realiseren dat 100% veiligheid voor doelgroep onmogelijk is. OCW: neemt OMT advies van gisteren ook mee in overwegingen, meegestuurde protocollen zijn nadrukkelijk nog concept. Deze worden i.s.m. de sector opgesteld.
- Governance tussen de 2 trajecten A en B lijst soms onduidelijk. Project Continuïteit richt zich op B lijst, Project Fin Economisch richt zich op de A lijst. In beide komen de doorsnijdende thema's terug.
- IenW is al bezig met voorbereidingen t.a.v. OV
- SG's hebben opdracht gekregen lange termijn voorbereidingen te doen. Volgende week startbijeenkomst o.l.v. J&V. hier wordt morgenmiddag nadrukkelijk op teruggekomen

5. Continuïteit vitale processen en samenleving (NCTV)

Opmerkingen nav sheets "Eerste beeld mogelijke aanpassingen maatregelenpakket" (2)

- NP: fijn dat handhaving als nadrukkelijk thema wordt meegenomen. NP denkt graag mee, ook t.b.v. hun voorbereidingstijd
- LOCC/ LOTC denkt graag mee over de protocollen t.a.v. praktische implicaties.
- NKC; goed dat eigenaarschap door deze werkwijze wordt gedeeld met de sectoren. Aandachtspunt daarbij is eenduidigheid in communicatie. NKC denkt na over passende communicatie architectuur om doorgaand over aanpassing van maatregelen te communiceren
- Aandacht voor doelgroep jeugd en algemeen de balans en keteneffecten van maatregelen in de ene sector op een andere.
- Aandacht voor de sectoren die niet op de lijst staan, specifiek de horeca.

5. Continuïteit vitale processen en samenleving (NCTV)

Opmerkingen nav sheets "Eerste beeld mogelijke aanpassingen maatregelenpakket" (3)

- Overweging is of 3 weken termijn t.a.v. de maatregelen houdbaar blijft.
- Deadline voor vragen aan OMT: vandaag 12.00 aanleveren, morgen 12.00 uur naar OMT.
- Overige vragen of issues voor de uitvraag aan OMT: OCW: Bibliotheken en IenW: noodzaak mondkapjes in OV

6. Zorg voor kwetsbare personen (VWS)

- Geen bespreekpunten

7. Financieel-economisch (EZK)

Reactie op presentatie Protocolen anderhalve meter samenleving EZK:

- Opmerkingen op de plaatsing van sommige sectoren in de kwadranten, bijv. evenementen en po en vo.
- SZW; verdeling Arbowetgeving, rol Inspectie etc. wordt bilateraal nader afgestemd met EZK
- IenW: resultaten sluiten aan bij de bevindingen van IenW.
- Er wordt nog gezien hoe de koppeling tussen Fin. Economisch project en Continuïteit wordt gelegd. Specifiek t.a.v. de onderwijssector. Van belang is dat de A en B lijst gezamenlijk wordt gezien i.v.m. onderlinge afhankelijkheden. Projectmatig wel een duidelijke scheiding tussen de A en B lijst.
- LOCC/ LOTC biedt ook hier aan om input te leveren.

Terugkoppeling Vijfhoek 15-4:

- Maatregelen t.b.v. o.a de sierteelt
- Zorg over afstappen van de generieke maatregelen

8. Caribisch gebied (BZK)

- Geen opmerkingen

9. Internationaal

- Maandag wordt o.a. besloten over maatregelen vervoer PBM's

10. Parlementair

- Morgen worden de hoofdlijnen van het debat vandaag besproken in IAO incl. moties en toezeggingen
- Algemene opmerking over zorg over parlementaire druk, ook op andere onderwerpen dan Covid-19
- Aankondiging 2 kamerbrieven: Financiële ondersteuning Caribische gebied en t.a.v. de bouwsector

11. Communicatie

- Onderzoek en acties Communicatieaanpak: Zie volgende sheets

Onderzoek

Duidelijk en begrijpelijk - Intelligente lockdown

De 'intelligente lockdown' is duidelijk en begrijpelijk voor de meeste respondenten

Te willekeurig en afhankelijk van de interpretatie.

Het woord 'intelligent' slaat nergens op. Natuurlijk is er over nagedacht of iets afgesloten wordt, dat moet vanzelfsprekend zijn. (Zo kun je alles wel intelligent noemen).

De ene autoriteit geeft een andere uitleg dan een andere. In de ene gemeente is het zo en in een andere zus. De een waarschuwt en de andere heeft zero tolerance.

Het is duidelijk dat niet alles wordt gesloten (lockdown), maar alles wat gesloten kan worden met zo min mogelijk nadelige gevolgen (intelligentie).

Er is duidelijk uitgelegd door de diverse instanties wat ermee wordt bedoeld.

Lockdown is op zich een voor zichzelf sprekende term. Intelligent hier aan gekoppeld maakt dat het geen volledige lockdown is waarbij mensen gevraagd wordt het verstand te gebruiken.

Onderzoek

Duidelijk en begrijpelijk - Een nieuw normaal

Concrete uitwerking van wat 'een nieuw normaal' inhoud niet voor iedereen helder

Omdat er nog niet precies is uitgelegd wat het nieuwe normaal eruit gaat zien.

Moeten we “lockdown” blijven? Of gedeeltelijk “lockdown”? Mogen we wel weer sociaal contact maar geen fysiek contact? Geen idee wat we van ons “oude” normaal houden en wat we “moeten veranderen”.

Er worden wel met deze tem gesproken, maar het klinkt heel vrijblijvend en voor ieder persoonlijk in te vullen.

Normaal is geen standaard. Er zijn geen normen voor normaal. Wat voor de 1 normaal is hoeft voor een ander niet normaal te zijn.

Het vroegere normaal hebben we achter ons gelaten, en ook een deel van de beperkingen van afgelopen tijd. Maar we moeten ons realiseren dat we er nog lang niet zijn, daarvan moet iedereen goed doordrongen worden.

We kunnen niet terug naar de oude situatie nu. Als we dat doen besmetten we weer veel mensen en krijgen we een tweede golf. We moeten slim en alert blijven en regels houden

Omdat ondanks de onduidelijkheid wat het precies gaat inhouden, weergeeft dat de mensen die er verstand van hebben ook niet precies weten hoe dit ingevuld gaat worden.

Onderzoek

Duidelijk en begrijpelijk - Anderhalvemeter-samenleving

1,5 meter samenleving spreekt voor zich

Omdat het in veel gevallen niet uitvoerbaar is, denk aan artsen, kappers en nog heel veel andere zaken

Omdat het niet toe te passen is.

Op dit moment wel maar niet voor de toekomst

Omdat het absurd is dit lang vol te houden, dat kan je niet verwachten. Hoe vertil je bijvoorbeeld samen een kast van 90 centimeters breed? Om maar een klusje in huis te noemen. Want meestal doe je iets samen, zoals verhuizen. Volstrekt onmogelijk, net als afstand houden in de supermarkt.

Het is een ondubbelzinnig verzoek om afstand te bewaren.

Het woord zegt het al 1,5 afstand houden van anderen

1,5 meter uit elkaar, overal en altijd.

Het geeft een simpele en duidelijke leefregel aan. Als je anderen, altijd en overal, op anderhalve meter afstand houdt is er redelijk met de risico's te leven.

Anderhalve meter is anderhalve meter, maar er zullen uitzonderingen moeten komen voor bepaalde beroepen, mensen die met mensen werken.

Onderzoek

Duidelijk en begrijpelijk - Overgangsfase

Het begrip 'overgangsfase' is duidelijk, echter roepen 'waar' en 'wanneer' vragen op

Wat wordt exact bedoeld met overgangsfase? Geldt dit voor iedereen? Zijn er toch nog restricties?

Er zijn nog geen duidelijke regels voor deze fase en wanneer die ingaat.

De vraag rijst of de huidige tijd een overgangsfase is of dat de tijd na de corona-crisis de wereld volledig veranderd zal hebben. [...]

In mijn ogen zijn er duidelijke fases te zien in onze aanpak dus is het erg duidelijk wanneer we in een overgang van a naar b gaan dat dit overgangsfase genoemd wordt.

Duidelijke omschreven en uitgelegd in de media.

Omdat het woord al zegt dat het om een fase gaat, dus tijdelijk. Al is niet duidelijk hoe lang dat kan duren. Wat ik wel weer begrijpelijk vind.

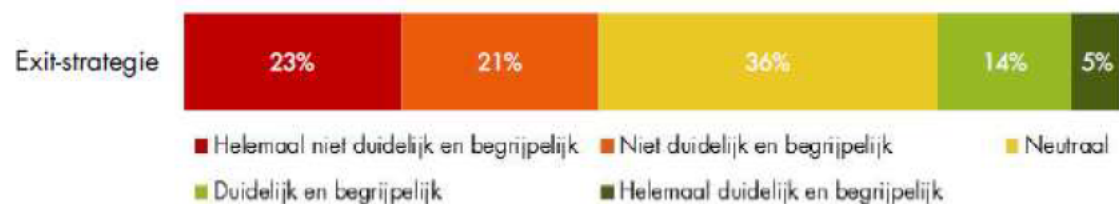

Onderzoek

Duidelijk en begrijpelijk - Exit-strategie

Veel onduidelijkheid en onbegrip over de term 'exit-strategie'

Exit: uit de huidige situatie strategie: geeft aan dat er een plan moet zijn.

Plan (strategie) om weer uit de lockdown te komen (exit), zonder een toename van de besmettingen

Het geeft weer of en hoe we de huidige situatie kunnen 'verlaten' en dat op een doordachte wijze

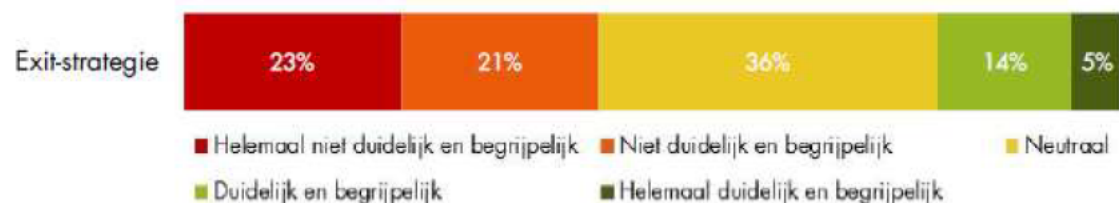

Onderzoek

Duidelijk en begrijpelijk - Exit-strategie

Veel onduidelijkheid en onbegrip over de term 'exit-strategie'

Exit: uit de huidige situatie strategie: geeft aan dat er een plan moet zijn.

Plan (strategie) om weer uit de lockdown te komen (exit), zonder een toename van de besmettingen

Het geeft weer of en hoe we de huidige situatie kunnen 'verlaten' en dat op een doordachte wijze

Onderzoek

Duidelijk en begrijpelijk - Groepsimmunititeit

‘Groepsimmunititeit’ is niet bij iedereen helder, dit heeft te maken met verschil in uitleg rondom de term

De discussie tussen de verschillende wetenschappers over deze term.

Wordt verkeerd begrepen uitgelegd.

Het is niet duidelijk of het ook de oplossing is .

Snap wel wat ze er mee bedoelen maar het wordt niet concreet uitgelegd. Rutte en het RIVM blijven zelf vaag in de uitleg omdat ze de gevolgen niet weten en te overzien zijn.

Het is glashelder wat de politiek bedoelt. Het moet alleen wel getest en bewezen worden. Het is heel gevaarlijk om maar vast te stellen dat mensen immuun worden na een infectie en ook in hoeverre ze nog anderen kunnen besmetten, die kwetsbaarder zijn en nog niet immuun. Het moet onderzocht worden en als het werkt kan het gebruikt worden, eerder niet.

Omdat het meermaals door deskundigen is uitgelegd.

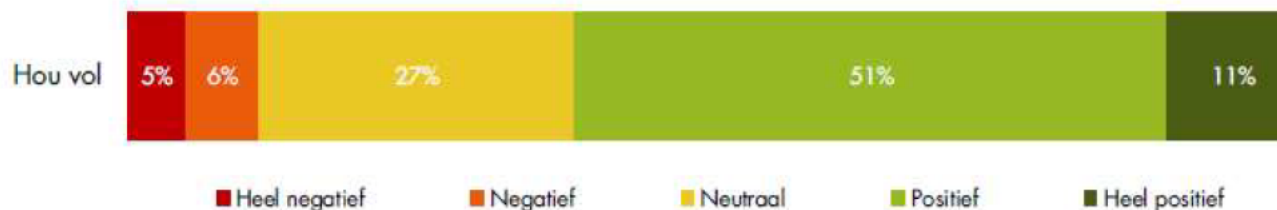
Ik meen de uitleg in de krant, weekblad en op tv goed begrepen te hebben.

Onderzoek

Welk gevoel roept 'hou vol' op als het gaat over de maatregelen rond het coronavirus?

Bij een ruime meerderheid roept 'hou vol' een positief gevoel op, slechts 1 op de 10 heeft er een negatief gevoel bij

De ondertoon straalt uit dat het nog heel lang kan duren.

Hou vol zeg je tegen iemand die bijna opgeeft. Ga zo door is een beter begrip. Dit zeg je tegen iemand die goed bezig is.

Het is geen zaak van volhouden, maar accepteren, dat de situatie is, zoals die is.

Het is onduidelijk hoe lang we het vol moeten houden.

Dat we op de goede weg zijn maar niet moeten verslappen!

Omdat dit zo is, iedereen moet het volhouden. We zijn op de goede weg maar het eind is nog zeker niet in zicht.

We kunnen het, moeten het samen doen, doorzetten, schouders eronder.

Door vol te houden overwinnen we deze crisis uiteindelijk.

Acties communicatie-aanpak 16/4

- Voorbereiden voor 21 / 28 april
 - + basis voor langdurige communicatie over maatregelen en 1,5 meter samenleving
 - + dilemma's (eigenaarschap, adaptie, timing)
 - + expertsessies uitgangspunten communicatie en taal/frame
 - + communicatie protocollen/richtlijnen
- Communicatie Ramadan (vanaf 23/4 o.a. videoboodschap minister van Erediensten via koepelorganisaties moskeeën, handreiking lokale/regionale overheden)

12. Actiepunten

- Focus op het aanleveren van de vragen voor OMT

14. Rondvraag en sluiting

- Geen opmerkingen

Acties en afspraken IAO 16 april 10.00 u (1/3)

Thema Maximaal controleren

PBM's:

- VWS benadert deze week diverse departementen om te inventariseren welke urgente behoefte er nog bestaat voor PBM's buiten de zorg.
- Dinsdag 21 april is er géén verdringingsreeks mbt PBM's buiten de zorg beschikbaar ter besluitvorming in ICCb/MCCb.

Nota Vliegverboden:

- Nota wordt omarmd. Voorgesteld wordt om het thema over twee weken weer te agenderen.

Acties en afspraken IAO 16 april 10.00 u (2)

Thema Continuïteit vitale processen en samenleving

- Deadline vrijdag 17-04 om 12.00 uur voor indienen gebundeld voorstel van de vervolgaanpak aan OMT
- Vandaag tot 12.00 uur laatste input mogelijk ter aanvulling (reeds in IAO besproken):
 - mogelijk nog opties voor aanpassing van bezoekersregeling zorginstellingen (VWS)
 - OMT bevragen of het wenselijk is om cyclus van 3-wekelijkse besluitvorming over maatregelenpakket te blijven hanteren (om met maatregelen te kunnen schuiven in kader van versoepelen en mogelijk tijdig aantrekken);
 - Vraag gebruik PBM (o.a. personeel OV), ook in bredere context vanuit maatschappelijk draagvlak.
 - Opnemen in doorrekening/advisering OMT toevoeging van VO/MO onderwijs.
- Proces hoe duiding en wederzijdse implicaties tussen protocollen A- en B-sectoren geborgd kunnen worden.

Acties en afspraken IAO 16 april 10.00 u (3)

Agenda volgende IAO (17-04)

- Terugkoppeling hoofdlijnen Kamerdebat.
- Moties en toezeggingen vanuit de Tweede Kamer.
- Korte doorloop van voorstel aan OMT en mogelijk aangeleverde aanvullingen.